

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджую

Директор Навчально-наукового
інституту міжнародних відносин
ім. Б.Д. Гаврилишина

Ірина ІВАЩУК

Ірина Івашук

«31» 08 2022 р.

Затверджую

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

Віктор Островерхов

«31» 08 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика»

Освітньо-кваліфікаційний рівень

Бакалавр

Галузь знань

07 «Менеджмент і адміністрування»

Спеціальність

073 «Менеджмент»

ОПП

«Міжнародний менеджмент»

Кафедра міжнародних відносин та дипломатії

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практичні	ІРС	Тренінг, КПІЗ	СРС	Разом	Екзамен
Денна	1	1	30	30	4	8	48	120	1

Тернопіль – ЗУНУ

2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування, затвердженої Вченовою Радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23 червня 2023 р.)

Робочу програму склав професор кафедри міжнародних відносин та дипломатії, д. іст. н.,
Ігор ДАЦКІВ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин та дипломатії. Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

д.е.н., проф.

Оксана ТУЛАЙ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 073 «Менеджмент»,
протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності,
д. е. наук, професор

Михайло ШКІЛЬНЯК

Гарант ОПП

Олена СОХАЦЬКА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародні відносини та світова політика»

1. Опис дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика»

Дисципліна – Міжнародні відносини та світова політика	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»	Нормативна дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 073 «Менеджмент» Освітньо-професійна програма: Міжнародний менеджмент	Рік підготовки: – 1 Семестр: 1
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції – 30 год. Практичні заняття – 30 год.
Загальна кількість годин – 120		Індивідуальна робота – 4 год. Тренінг, КПЗ 8 год Самостійна робота – 48 год.
Тижневих годин: Денна форма навчання 1 семестр – 8 год., з них аудиторних – 4 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика»

2.1. Мета вивчення дисципліни. Метою курсу «Міжнародні відносини та світова політика» є формування науково обґрунтованих уявлень про міжнародні відносини і світову політику від початку XVII ст. до наших днів.

2.2. Завдання вивчення дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика» є засвоєння студентами знань з історії міжнародних відносин та зовнішньої політики, закономірностей розвитку міжнародних систем, особливостей взаємодії основних учасників міжнародних відносин в окреслений історичний період.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

1.(ЗК 13.) Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

2.(ЗК 14). Здатність працювати в міжнародному контексті.

2.4. Передумова для вивчення дисципліни. Наявність базових знань на рівні середньої освіти для сприйняття основних понять міжнародних відносин та світової політики

2.5. Програмні результати навчання. Результатом вивчення дисципліни "Міжнародні відносини та світова політика" є:

1. (ПРН 15). Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), поваги до різноманітності та міжкультурності.

3. Програма дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика»

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Характеристика навчальної дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика» та основи зовнішньої політики держави.

Зміст та завдання курсу «Міжнародні відносини та світова політика». Міжнародні відносини: поняття, об'єкт, суб'єкти, види та рівні. Співвідношення понять «міжнародні відносини», «міжнародна політика» та «світова політика». Поняття зовнішньої політики. Цілі зовнішньої політики держави. Види зовнішньої політики держави. Моделі формування зовнішньої політики.

Тема 2. Еволюція світової політики та економічної думки суспільств ранніх цивілізацій

Світова політика, міжнародна система: характеристика термінів. Основні підходи до типології міжнародного порядку. Еволюція міжнародного порядку в історичній ретроспективі. Економічна думка суспільств ранніх цивілізацій. Основні риси сучасного міжнародного порядку. Глобалізація як тенденція світового розвитку. Поняття глобалізації. Різноманіття визначень глобалізації Загальні характеристики та протиріччя глобалізації, її вплив на світову політику і розвиток міжнародних відносин.

Тема 3. Передумови та становлення Вестфальської системи міжнародних відносин.

Основні тенденції зовнішньої політики провідних європейських держав в добу пізнього Середньовіччя та раннього модерного часу. Періодизація та особливості зовнішньої політики держав в роки Тридцятилітньої війни. Зовнішньополітичні наслідки Тридцятилітньої війни для європейських держав та становлення Вестфальської системи міжнародних відносин.

Тема 4. Становлення та причини кризи Віденської системи міжнародних відносин у середині XIX ст.

Загальнотеоретична характеристика Віденської системи міжнародних відносин. «Священний союз» та боротьба націй за самовизначення. Революції 1848-1849 рр. та розлад Віденської системи міжнародних відносин. Дипломатична боротьба під час Кримської війни 1853-1856 рр. Паризький мирний конгрес 1856 р. Війни за об'єднання Італії. Зовнішньополітичні впливи на активізацію національного руху в німецьких землях у 60-х роках XIX ст. Франко-пруська війна 1870-1871 рр. Утворення Німецької імперії.

Тема 5. Формування військово-політичних блоків у Європі та загострення суперечностей між ними наприкінці XIX – початку ХХ ст.

Передумови утворення та становлення Троїстого союзу. Формування Антанти. Загострення боротьби за колоніальний перерозподіл світу наприкінці XIX-початку ХХ ст. Російсько-японська війна 1904-1905 рр. Марокканські кризи 1905р. та 1911 р. Боснійська криза 1908-1909 рр. та італо-турецька війна 1911-1912 рр. Балканська криза 1912-1913 рр. та її наслідки.

Тема 6. Міжнародні відносини в роки Першої світової війни. Формування та основні засади Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин.

Основні причини Першої світової війни та стратегічні плани її учасників. Початок Першої світової війни. Боротьба за союзників як провідна зовнішньополітична тенденція у період війни. Дипломатична боротьба на завершальному етапі Першої світової війни. Поразка Німеччини та її союзників у війні. Дипломатична боротьба під час Паризької мирної конференції 1919-1920 рр. та формування нової геополітичної карти світу. Конференція у Сан-Ремо 1920 р. Підготовка та укладення американо-німецького договору 1921 р. Міжнародна конференція у Вашингтоні 1921-1922 р. та завершення формування Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин.

Тема 7. Проблеми європейської політики 20 – 30-х років ХХ ст. Криза Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин.

Генуезька конференція 1922 р. Раппальський договір 1922 р. та його наслідки. Лозаннський мирний договір 1923 р. Локарнська конференція 1925 р. Нове співвідношення сил в Європі. Зовнішньополітичні доктрини Німеччини періоду Веймарської республіки та передумови їх реалізації. Вимоги Німеччини «рівності в озброєннях». Вихід Німеччини з конференції по роззброєнню та з Ліги Націй. Саарський плебісцит та його наслідки. Відмова Німеччини від військових статей Версальського мирного договору. Вступ німецьких військ в Рейнську зону та її ремілітаризація

Анексія Австрії Німеччиною. Мюнхенська конференція 1938 р. Розчленування Чехословаччини. Передвоєнна політична криза. Англо-франко-радянські переговори 1939 р. Формування радянсько-німецького союзу. Пакт Ріббентропа – Молотова. Початок війни у Європі та переростання її у світову.

Тема 8. Міжнародні відносини та зовнішня політика в роки Другої світової війни.

Формування та зміцнення антигітлерівської коаліції. Троїстий блок у 1941 – 1942 рр. Початок перелому у війні. Перемоги союзників у 1943 р. Капітуляція Італії. Завершальний етап Другої світової війни. Відкриття Другого фронту в Європі. Капітуляція Німеччини. Завершення Другої світової війни у Європі. Підготовка Японією широкомасштабної війни на Тихому океані в 1939-1941 рр. Воєнні дії та дипломатична боротьба в 1941-1942 рр. Зміна військово-політичної ситуації на Тихоокеанському театрі бойових дій в 1943 р. Завершальний етап війни на Тихому океані та капітуляція Японії.

Змістовий модуль 2

Тема 9. Дипломатія після Другої світової війни.

Корінні зміни на міжнародній арені в перші післявоєнні роки. Потреби в новій дипломатії. Європейські та локальні проблеми в роки «холодної війни» і дипломатична боротьба.

Тема 10. Міжнародні відносини 60-90-х рр. ХХ ст.

Стабілізація міжнародної системи (1968–1973 рр.). Нові тенденції у розвитку міжнародних відносин серед країн Заходу. Дипломатія та послаблення «радянського табору». Міжнародні відносини та зовнішня політика в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (1960 – 1970 роки). Американсько-японський військово-політичний союз та його еволюція. Японія – Китай – США: характеристика відносин. Дипломатія країн Близького та Середнього Сходу. Дипломатія африканських країн.

Війна у В'єтнамі. Близькосхідний конфлікт. Договір про непоширення ядерної зброї 1968 р. «Доктрина Брежнєва». Міжнародні протиріччя та криза детанту (1974–1979 рр.) Енергетична криза та її подолання. Підписання Гельсінського акту. Об'єднання В'єтнаму. Китайсько-в'єтнамський конфлікт. Поновлення біполярної конfrontації (перша половина 1980-х ст.). Розпад Ялтинсько-Потсдамського порядку та крах біполярної структури (кінець 1980-х – початок 1990-х рр.). Антикомуністичні революції в Центрально-Східній Європі. Війна у Перській затоці. Розпад Організації Варшавського договору. Підписання договору про скорочення наступальних та стратегічних озброєнь (СНО-1). Розпад СРСР та Югославії. Утворення Співдружності незалежних держав.

Тема 11. Екологічні та соціальні виміри міжнародних відносин.

Зміни клімату та нарastaючі екологічні проблеми, що загрожують самому існуванню людства. Проблеми реалізації політики сталого розвитку. Нарівномірність соціального розвитку. Бідність як один із чинників нестабільності у світі. Шлях вирішення на виміри у економічному плані вартості цих проблем. Міжнародна співпраця: проблеми і перспективи. «Зелена економіка» як чинник розвитку зовнішньоторговельних відносин та засіб подолання глобальних проблем. Екологічний бізнес: основні напрямки діяльності. Вплив зеленої економіки на структуру світової торгівлі.

Тема 12. Міжнародні відносини наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.

Постбіополярний світ. Трансформація російсько-американських відносин та підписання договору про скорочення наступальних та стратегічних озброєнь. Регіональні конфлікти на території колишнього СРСР та Югославії. Європейська інтеграція. Становище на Корейському півострові та «ядерна тривога» 1994 р. Близькосхідний конфлікт. Утворення Європейського Союзу. Глобальне лідерство США. Становлення держав-нових світових лідерів: Китай, Індія, Південна Корея. Проблема контролю над озброєннями.

Тема 13. Контури та особливості формування сучасного світового порядку

Зміна світового порядку. Сучасні концептуальні моделі світового порядку.

Трансформація міжнародних відносин в умовах глобалізації. Контури нової парадигми організації світового порядку. Інтеграційні процеси в світі. Регіональні та субрегіональні системи міжнародних відносин. Сучасні виклики розвитку міжнародних відносин. Суперечності інтересів учасників міжнародних відносин. Нові методи вирішення міжнародних суперечностей. Проблеми безпеки і стабільності в світовій політиці. Міжнародний тероризм. Нова структура міжнародних організацій. Розширення впливу ЄС та НАТО. Глобалізація та антиглобалістські рухи. ООН у світовому порядку ХХІ ст.: проблема ефективності.

Тема 14. Місце України у сучасній системи міжнародних відносин

Зовнішньополітичні інтереси України та пріоритети у зовнішній політиці. Етапи становлення України як суб'єкта міжнародних відносин. Участь України у міжнародних ініціативах. Роль України у світових та регіональних політичних процесах, в т.ч. інтеграційних. Механізми і шляхи реалізації та захисту інтересів України у двосторонніх та багатосторонніх відносинах.

Тема 15. Війна росії проти України 2022 р. як виклик колективному Заходу та виміру його стійкості.

Війна росії проти України як вирішальний чинник зміни геополітичних умов світового порядку. Створення антипутінської коаліції 50 держав світу. Прискорена процедура вступу України до ЄС та НАТО. Військова та гуманітарна допомога країн світу Україні у війні з росією. Військовий та фінансовий Рамштайни.

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика»

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	IPC	Тренінг, КПІЗ	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Характеристика навчальної дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика» та основи зовнішньої політики держави	2	2	2	-	.	опитування
Тема 2. Еволюція світової політики та економічної думки суспільств ранніх цивілізацій	2	2	2	.	.	тести
Тема 3. Передумови та становлення Вестфальської системи міжнародних відносин.	2	2	2	.	.	опитування
Тема 4. Становлення та причини кризи Віденської системи міжнародних відносин у середині XIX ст.	2	2	2	.	.	тести
Тема 5. Формування військово-політичних блоків у Європі та загострення суперечностей між ними наприкінці XIX – початку ХХ ст.	2	2	2	.	.	Презентація завдань

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	ІРС	Тренінг, КПІЗ	Контрольні заходи
Тема 6. Міжнародні відносини в роки Першої світової війни. Формування та основні засади Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин.	2	2	4	1	.	Розгляд кейсу
Тема 7. Проблеми європейської політики 20 – 30-х років ХХ ст. Криза Верфальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин.	2	2	4			Розгляд кейсу
Тема 8. Міжнародні відносини в роки Другої світової війни.	2	2	4			Опитув.
Змістовий модуль 2						
Тема 9. Дипломатія після Другої світової війни.	2	2	4			Розгляд кейсу
Тема 10. Міжнародні відносини в 60 – 90-х рр. ХХ ст.	2	2	4	1		Розгляд кейсу
Тема 11. Екологічні та соціальні виміри міжнародних відносин.	2	2	4			Розгляд кейсу
Тема 12. Міжнародні відносини наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.	2	2	4	1		Розгляд кейсу
Тема 13. Контури та особливості формування сучасного світового порядку	2	2	2	1		дискусія
Тема 14. Місце України у сучасній системі міжнародних відносин	2	2	4			Розгляд кейсу
Тема 15. Війна росії проти України 2022 р. як виклик колективному Заходу та виміру його стійкості.	2	2	4		.	Розгляд кейсу
Всього:	30	30	48	4	8	

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1

Тема 1. Характеристика навчальної дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика» та основи зовнішньої політики держави.

1. Зміст та завдання курсу «Міжнародні відносини та світова політика».
2. Міжнародні відносини: поняття, об'єкт, суб'єкти, види та рівні.
3. Поняття зовнішньої політики: цілі, види, моделі.

Практичне заняття 2

Тема 2. Еволюція світової політики та економічної думки суспільств ранніх цивілізацій

1. Світова політика: суть та основні принципи.

2. Економічна думка суспільств ранніх цивілізацій у формуванні світової політики.
3. Основні підходи до типології міжнародного порядку.
4. Глобалізація як тенденція світового розвитку.
5. Вплив глобалізації на формування сучасних тенденцій світової політики..

Практичне заняття 3

Тема 3. Передумови та становлення Вестфальської системи міжнародних відносин.

1. Основні тенденції зовнішньої політики провідних європейських держав в добу пізнього Середньовіччя та раннього модерного часу.
2. Особливості зовнішньої політики держав в роки Тридцятилітньої війни.
3. Становлення Вестфальської системи міжнародних відносин.

Практичне заняття 4

Тема 4. Становлення та причини кризи Віденської системи міжнародних відносин у середині XIX ст.

1. Загальнотеоретична характеристика Віденської системи міжнародних відносин.
2. Революції 1848-1849 рр. та розлад Віденської системи міжнародних відносин.
3. Зовнішньополітичні впливи на активізацію міжнародних відносин та утворення Німецької імперії.

Практичне заняття 5

Тема 5. Формування військово-політичних блоків у Європі та загострення суперечностей між ними наприкінці XIX – початку ХХ ст.

1. Передумови утворення та становлення Троїстого союзу.
2. Загострення боротьби за колоніальний перерозподіл світу наприкінці XIX-початку ХХ ст.
3. Кризи у міжнародних відносинах та їх наслідки.

Практичне заняття 6

Тема 6. Міжнародні відносини в роки Першої світової війни. Формування та основні засади Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин.

1. Основні причини Першої світової війни та стратегічні плани її учасників.
2. Дипломатична боротьба на завершальному етапі Першої світової війни.
3. Дипломатична боротьба під час Паризької мирної конференції 1919-1920 рр. та формування нової геополітичної карти світу.
4. Завершення формування Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин.

Практичне заняття 7

Тема 7. Проблеми європейської політики 20 – 30-х років ХХ ст. Криза Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин.

1. Генуезька конференція 1922 р. Раппальський договір 1922 р. та його наслідки. Лозаннський мирний договір 1923 р. Локарнська конференція 1925 р.
2. Нове співвідношення сил в Європі.
3. Зовнішньополітичні доктрини європейських країн.
4. Початок війни у Європі та переростання її у світову.

Практичне заняття 8

Тема 8. Міжнародні відносини та зовнішня політика в роки Другої світової війни.

1. Формування та зміщення антигітлерівської коаліції.
2. Вплив завершення Другої світової війни у Європі на розвиток міжнародних відносин
3. Зміна військово-політичної ситуації в Тихоокеанському регіоні.

Практичне заняття 9

Тема 9. Дипломатія після Другої світової війни.

1. Корінні зміни на міжнародній арені в перші післявоєнні роки.
2. Європейські та локальні проблеми у міжнародних відносинах після Другої світової війни.

Практичне заняття 10

Тема 10. Міжнародні відносини 60-90-х рр. ХХ ст.

1. Стабілізація міжнародної системи (1968–1973 рр.).
2. Нові тенденції у розвитку міжнародних відносин серед країн Заходу. Дипломатія та послаблення «радянського табору».
3. Регіональні питання розвитку міжнародних відносин.
4. Розпад Ялтинсько-Потсдамського порядку та крах біполярної структури (кінець 1980-х – початок 1990-х рр.).
5. Розпад Організації Варшавського договору.

Практичне заняття 11

Тема 11. Екологічні та соціальні виміри міжнародних відносин.

1. Зміни клімату та наростаючі екологічні проблеми, що загрожують самому існуванню людства.
2. Проблеми реалізації політики сталого розвитку.
3. Нарівномірність соціального розвитку. Бідність як один із чинників нестабільності у світі.
4. Шлях вирішення на виміри у економічному плані вартості цих проблем.
5. Міжнародна співпраця: проблеми і перспективи.
6. «Зелена економіка» як чинник розвитку зовнішньоторговельних відносин та засіб подолання глобальних проблем.
7. Екологічний бізнес: основні напрямки діяльності.
8. Вплив зеленої економіки на структуру світової торгівлі.

Практичне заняття 12

Тема 12. Міжнародні відносини наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.

1. Основні риси постбіполлярного світу.

2. Трансформація російсько-американських відносин та підписання договору про скорочення наступальних та стратегічних озброєнь.

3. Регіональні конфлікти та їх наслідки.

4. Вектори розвитку європейської інтеграції.

5. Становлення держав-нових світових лідерів: Китай, Індія, Південна Корея.

Практичне заняття 13

Тема 13. Контури та особливості формування сучасного світового порядку

1. Зміна світового поряду. Сучасні концептуальні моделі світового порядку.

2. Трансформація міжнародних відносин в умовах глобалізації.

3. Регіональні та субрегіональні системи міжнародних відносин.

4. Сучасні виклики розвитку міжнародних відносин.

5. Проблеми безпеки і стабільності в світовій політиці.

6. Нова структура міжнародних організацій.

7. Глобалізація та антиглобалістські рухи.

Практичне заняття 14

Тема 14. Місце України у сучасній системи міжнародних відносин

1. Зовнішньополітичні інтереси України та пріоритети у зовнішній політиці.

2. Етапи становлення України як суб'єкта міжнародних відносин.

3. Участь України у міжнародних ініціативах.

4. Роль України у світових та регіональних політичних процесах, в т.ч. інтеграційних.

5. Механізми і шляхи реалізації та захисту інтересів України у двосторонніх та багатосторонніх відносинах.

Практичне заняття 15

Тема 15. Війна росії проти України 2022 р. як виклик колективному Заходу та виміру його стійкості.

1. Війна росії проти України як вирішальний чинник зміни геополітичних умов світового порядку.

2. Створення антипутінської коаліції 50 держав світу.

3. Прискорена процедура вступу України до ЄС та НАТО.

4. Військова та гуманітарна допомога країн світу Україні у війні з росією.

5. Військовий та фінансовий Рамштайни.

6. Тренінг, КПІЗ (Комплексне практичне індивідуальне завдання)

Геополітичні зміни наприкінці 1990-х – на початку 2000-х років та їх вплив на Європу

Порядок проведення тренінгу:

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначені правил проведення тренінгового заняття.

3. Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

4. Підведення підсумків. Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносилися на тренінгові заняття.

КПІЗ (Комплексне практичне індивідуальне завдання) з дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика» студенти виконують самостійно на основі сформованого випадковим чином вибіркового масиву різноманітних даних. Метою виконання КПІЗ є успішне засвоєння змісту навчальної дисципліни. КПІЗ оформлюється у відповідності із встановленими вимогами; при його виконанні та оформленні студент використовує комп’ютерну техніку. КПІЗ оцінюється за 100-балльною шкалою. Виконання КПІЗ є одним із обов’язкових складових модулів залікового кредиту.

7. Самостійна робота студентів

1. Дипломатична боротьба Московської держави та Речі Посполитої під час Смоленської війни 1632–1634 рр.

2. Зовнішня політика О. Кромвеля у контексті європейської політики середини XVII ст. Народи Центрально-Східної Європи у планах Наполеона I Бонапарта.

3. Польські національні повстання 1830–1831 та 1848 рр. у контексті європейської політики першої половини XIX ст.

4. “Весна народів” Центрально-Східної Європи як чинник міжнародних відносин середини XIX ст.

5. Балканське питання в зовнішній політиці європейських держав та Росії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.

6. Дипломатична боротьба провідних європейських держав за підтримку з боку Італії у першій половині XIX ст.

- 7.Дипломатичні змагання напередодні та в роки російсько-турецької війни 1877–1878 рр.
- 8.Місце Союзу трьох імператорів в європейській політиці 70–80-х років XIX ст.
  - 9.Розпад Російської імперії.
  10. Розпад Австро-Угорської імперії.
  11. Розпад Османської імперії.
  - 12.Значення “14 пунктів” президента США В. Вільсона для долі народів Центрально-Східної Європи.
  - 13.Проблеми встановлення нових кордонів держав Центрально-Східної Європи за підсумками Першої світової війни.
  - 14.Проблема міжнародно-правового статусу Східної Галичини на початку 20-х років ХХ ст.
  - 15.“Радянське питання” у зовнішній політиці провідних європейських держав на початку 20-х років ХХ ст.
  - 16.Проблеми перерозподілу колоніальних володінь після завершення Першої світової війни.
  - 17.Англо-німецька військово-морська угода 1935 р.
  - 18.Конференція у Стрезе 1935 р.
  - 19.Конференція у Монтрео 1936 р. про режим чорноморських проток.
  - 20.Балканський пакт 1935 р.
  - 21.Дунайський пакт 1935 р.
  - 22.Далекосхідне мирне врегулювання (1945-1951 рр.).
  - 23.Нові явища і тенденції в міжнародних відносинах після II світової війни.
  - 24.Основні зміни в політиці «холодної війни» в 1950-60-і рр.
  - 25.Берлінські кризи 1958 і 1961 рр. : причини, суть, наслідки.
  - 26.Утворення і початок діяльності ООН.
  - 27.Внесок ООН у вирішення соціально-економічних питань.
  - 28.Спеціалізовані організації ООН і їх діяльність.
  - 29.Становлення соціалістичної системи в Європі.
  - 30.Події 1956р. в Угорщині: міжнародний аспект.
  - 31.Утворення та розвиток в 1950-60-х рр. «Спільного ринку».
  - 32.Зовнішня політика Японії – основні напрямки і зміни.
  - 33.Дві Кореї в системі міжнародних відносин (1950-80-і рр.).
  - 34.Агресії США в Індокитаї.
  - 35.Проблеми Камбоджі: міжнародний аспект.
  - 36.Основні напрямки зовнішньої політики Індії.
  - 37.Міжнародні відносини на Близькому Сході в 1950-і рр. Суецька криза.
  - 38.Іранське питання в міжнародних відносинах 1940-80-і рр.
  - 39.Афганське питання в міжнародних відносинах 1970-80-х рр.
  - 40.Основні тенденції розвитку міжнародних відносин в Латинській Америці
  - 41.Міжнародне значення перебудови в СРСР.
  - 42.Крах радянсько блоку в Європі.
  - 43.Трансформація міжнародних відносин в умовах глобалізації.
  - 44.Регіональні та субрегіональні системи міжнародних відносин.
  - 45.Сучасні виклики розвитку міжнародних відносин.
  - 46.Проблеми безпеки і стабільності в світовій політиці.
  - 47.Глобалізація та антиглобалістські рухи.
  - 48.Зовнішньополітичні інтереси України та пріоритети у зовнішній політиці.
  - 49.Етапи становлення України як суб’єкта міжнародних відносин.
  50. Війна росії проти України як вирішальний чинник зміни геополітичних умов світового порядку. Прискорена процедура вступу України до ЄС та НАТО.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання виконання КПІЗ;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету (інституту) за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної добросердечності: Письмові роботи підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальної шкалою) з дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої вагиожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4
20%	20%	20%	40%
Опитування (тестування) на заняттях 8 тем по 5 балів max 40 балів Підсумкова письмова робота max 60 балів	Опитування (тестування) на заняттях 7 тем по 5 балів max 35 балів Підсумкова письмова робота max 65 балів	Підготовка КПІЗ – max 30 балів Захист КПІЗ - max 30 балів Участь у тренінгах – max 40 балів	1. Тестові завдання (тестів по 5 балів) max 25 балів 2. Теоретичне питання - max 25 балів 3. Задача max 50 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-15
2.	Електронний варіант презентацій лекцій	1-15
3.	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	1-15

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Дипломатична історія України /Упоряд. Ірина Матяш. К.: ТОВ «Видавництво «Кліо», 2019. 496 с.
2. Дацків І.Б., Полич М.І. Історія міжнародних відносин та дипломатії: Методичні рекомендації з для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Методичні рекомендації. Тернопіль: СМП Тайл, 2021. 45 с.
3. Дацків І.Б., Полич М.І. Історія міжнародних відносин та дипломатії: Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Методичні рекомендації. Тернопіль: СМП Тайл.2021. 30 с.
4. Дюrozель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 р. до наших днів / Пер. з фр. Київ: Основи, 1995. 903 с.
5. Зварич Р. Є. Геоекономічні детермінанти альтерглобалізації: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 376 с.
6. Корсунський С. Зовнішня політика в епоху трансформацій. Х.:Віват .2020. 256 с.
7. Матяш І. Б. Українська консульська служба 1917–1923 рр. як державний інститут: становлення, функціонування, персоналії / Відп. ред. С. В. Віднянський. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2018. 482 с.
8. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс]: навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко ; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.
9. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / [Ю.В.Пунда, І.П.Козинець, В.С.Клименко та ін.]. К.: НУОУ ім. Івана Черняховського, 2020. 328 с.

10. Молчанова Е., Ковтонюк К. Концептуальні засади становлення та розвитку нового світового економічного порядку. Міжнародна економічна політика, 2018. № 1. С. 144-170.
11. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах. Монографія. К. : Вадекс, 2019. 442 с.
12. Україна в історії Європи XIX – початку XXI ст.: історичні нариси / За ред. С. В. Віднянського. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2020. 814 с.
13. Україна у світовій політиці : конспект лекцій / укладачі: С. М. Король, М. С. Назаров, В. О. Дементов. Суми : Сумський державний університет, 2018. 140 с.
14. Introduction to International Relations: Perspectives, Connections, and Enduring Questions Paperback. London: Macmillan Education UK; 2nd edition, 2018. 576 p.
15. Datskiv I. The First Peace in the World War of 1914–1918. Conditions of Signing of the Brest-Litovsk Peace Treaty Between the Ukrainian People’s Republic and the Quadruple Alliance // “BINTEL” Geopolitical Analytics Journal. № 3 (11) Autumn – 2018. – P. 46–69.
16. Журнал «Актуальні проблеми міжнародних відносин». URL: <http://journals.iir.kiev.ua>.